

WWF Ελλάς
Φιλελλήνων 26
105 58
Αθήνα

Τηλ: +30 210 3314893
Φαξ: +30 210 3247578
tnantsou@wwf.gr
g.chasiotis@wwf.gr
www.wwf.gr

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Προς τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων

28 Μαρτίου 2012

Α.Π.: 132/2012

Θέμα: *Σχόλια σε τροπολογία-προσθήκη του ΥΠΕΚΑ στο σχέδιο νόμου «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός».*

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Με τροπολογία-προσθήκη που κατέθεσαν στις 23 Μαρτίου από κοινού ο Υπουργός Οικονομικών Φ. Σαχινίδης και ο Αναπλ. Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Ν. Σηφουνάκης, νομιμοποιούνται παρανομίες ετών εις βάρος των λιγοστών και πολύτιμων πάρκων και αλσών των αστικών κέντρων, ενώ πριμοδοτούνται νέες επιβουλές, υπό το πρόσχημα της οικονομικής κρίσης.

Ειδικότερα :

1. Για τους συντάκτες της τροπολογίας, η προστασία του αστικού πρασίνου εξαντλείται σε τυπικούς χαρακτηρισμούς. Πράγματι, ορίζεται απαγόρευση της μεταβολής του «κύριου προορισμού» και της «αναίρεσης της λειτουργίας» των πάρκων και των αλσών [§1α]. Πρόκειται για αυτονόητη ρύθμιση, που απορρέει από το Σύνταγμα, επιβεβαιώθηκε από μία ιδιαίτερα προοδευτική νομολογία και αποτέλεσε σημείο αναφοράς της ακούραστης δράσης ενεργών πολιτών και οργανώσεων γειτονιάς. Οι συναρμόδιοι όμως υπουργοί σπεύδουν αμέσως, στη συνέχεια, να την υπονομεύσουν, καθώς συμπληρώνουν τον «κύριο προορισμό» με:

(α) **Διάνοιξη οδών** ανάμεσα στα πάρκα και τα άλση [§1α, σε συνδυασμό με το 48§1 ν. 998/79] - αν και, εξ' ορισμού, τα τελευταία περιβάλλονται από δρόμους και η έκτασή τους είναι συνήθως μικρή.

(β) **Κατασκευή συνοδών έργων «του Μετρό ή του Τραμ (π.χ. γραφεία)»** με την προϋπόθεση ότι «θα αποκατασταθεί πλήρως ... μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού» [§1α, σε συνδυασμό με 53§1 Ν. 4042/2012]. Έτσι, οι περίοικοι θα στερηθούν το πάρκο ή άλσος, με «αντάλλαγμα» την δημιουργία ενός «φυσικού συστήματος», όταν ολοκληρωθούν συνοδά έργα που κάλλιστα μπορούν να χρωθετηθούν αλλού (γραφεία, π.χ.).

(γ) **Εξαίρεση από την κατεδάφιση «υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών»** μέσα σε πάρκα και άλση, με καταλαμβανόμενη έκταση 5% της

συνολικής μέχρι το ανώτατο όριο των 10 στρεμμάτων [§1ε, σε συνδυασμό με το 71§6 εδ. β' Δασικού Κώδικα (Ν.Δ. 86/1969)]: εδώ περιλαμβάνεται η κατασκευή έργων εφόσον «εξασφαλίζουν την άνετη και ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών» - συνεπώς parking, δρόμων, αναψυκτηρίων [§1ε σε συνδυασμό με 71§6 εδ. α' Ν.Δ. 86/69].

(δ) Ρητή πρόβλεψη ώστε να επιτρέπονται και **τα έργα «που διευκολύνουν ...την αναψυχή»** (μάλιστα, χωρίς περιορισμούς έκτασης) μέσα σε πάρκα, άλση και περιαστικά δάση, χωρίς να συνιστούν «μεταβολή της χρήσης» [§1θ, που ακολουθεί την διατύπωση του 71§6 εδ. α' Ν.Δ. 86/69, το οποίο, ωστόσο, δεν αναφέρεται σε «αναψυχή»]. Η πολεοδομική νομοθεσία ορίζει χωρίς περιστροφές ποιες χρήσεις συνιστούν αναψυχή. Τυχόν αντίθετες πράξεις της διοίκησης ανακαλούνται [§1(στ)]: πλέον, ούτε η κήρυξη ως δασωτέων ή αναδασωτέων των χώρων που καταλαμβάνουν τα έργα αυτά συνιστά εμπόδιο [§1θ εδ. (β)].

(ε) Τέλος, **εξαιρέση από την κατεδάφιση, «κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας», κτιρίων, εγκαταστάσεων και υποδομών** που πραγματοποιήθηκαν από το Υπουργείο Δημόσιων Έργων και την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Και εδώ, δεν υπάρχουν περιορισμοί έκτασης [§1στ]. Τυχόν αντίθετες πράξεις της διοίκησης ανακαλούνται [§1(στ)]. Στην αιτιολογική έκθεση, οι συντάκτες της τροπολογίας δεν έχουν την ευθύτητα ούτε να αναφέρουν σε ποια έργα αφορά η προδήλως φωτογραφική αυτή διάταξη, ούτε να διευκρινίσουν τη σκοπιμότητά της.

2. Επίσης, το νομοσχέδιο προβλέπει την έγκριση μελετών διαχείρισης των πάρκων και των αλσών με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης [§1γ]. Η θετική γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού κρίνεται απαραίτητη «για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων». Για λόγους προστασίας του πράσινου, παρέλκει, φαίνεται, η γνώμη της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας που είναι, κατά τεκμήριο τουλάχιστον, η πλέον αρμόδια για το θέμα. Η μόνη συμβολή της τελευταίας είναι η εισήγηση της ανάκλησης αποφάσεων που κηρύσσουν εκτάσεις δασωτές και αναδασωτές, μετά την αναδημιουργία της βλάστησης [§1η].

Για άλλη μια φορά, η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς βρίσκεται στην εξαιρετικά δυσάρεστη θέση να τονίσει τα αυτονόητα: η διατήρηση των χώρων πρασίνου εντός των πόλεων πρέπει να αποτελεί ύψιστη πολιτική προτεραιότητα. Η ευεργετική τους επίδραση στο αστικό κλίμα και στην υγεία ευπαθών ομάδων, η σημασία τους για την επίτευξη βιώσιμων αστικών κέντρων χαμηλού οικολογικού αποτυπώματος, καθώς και για την προσαρμογή των πόλεων στην κλιματική αλλαγή και, εν τέλει, η συμβολή τους, μέσα στην κρίση, σε μία υποφερτή καθημερινότητα είναι τεράστιες. Τίποτα δεν αντιπροσωπεύει καλύτερα το δημόσιο συμφέρον από την προστασία και απόδοση στους πολίτες ανοιχτών, οικολογικά ισορροπημένων χώρων πρασίνου, τόσο ως χώρων αναψυχής και ξεκούρασης, όσο και ως πνευμόνων της πόλης: χώρων που αποτελούν κρίσιμες «πράσινες» υποδομές για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, τη ρύθμιση του μικροκλίματος και τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύθμισης και του θορύβου στις ήδη επιβαρημένες ελληνικές πόλεις. Σίγουρα όχι η εξαιρέση από την κατεδάφιση μερικών από τα πιο προκλητικά αυθαίρετα που έχουν κατασκευαστεί εντός πόλεων και δημόσιων χώρων.

Για τους λόγους αυτούς, η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς σας καλεί να απορρίψετε την προτεινόμενη ρύθμιση: τα αυθαίρετα μέσα στους χώρους αυτούς θα πρέπει να απομακρυνθούν κατά προτεραιότητα και όχι να εξαιρεθούν από την κατεδάφιση, ενώ τυχόν επιβεβλημένα πρόστιμα πρέπει να εισπραχθούν στο ακέραιο. Επίσης, σας καλούμε να προωθήσετε ενεργά την προστασία όλων των χώρων

πρασίνου μέσα στον αστικό ιστό, μειώνοντας και όχι προσθέτοντας τις προβλεπόμενες χρήσεις, αξιοποιώντας κατάλληλα τα πορίσματα των σχετικών επιστημών και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Είναι αυτονόητο ότι η κατ' εξοχήν αρμόδια υπηρεσία (η δασική) θα πρέπει να έχει ουσιαστικές αρμοδιότητες διαχείρισης των πάρκων, αλσών και περιαστικών δασών, βάσει μελετών που θα εγκρίνονται κατόπιν ουσιαστικής διαβούλευσης με ειδικούς επιστήμονες, περίοικους και κατοίκους των αστικών κέντρων, μέσα στα οποία βρίσκονται.

Τέλος, σχετικά με το προτεινόμενο στην ίδια «τροπολογία – προσθήκη» άρθρο ίδρυσης Φορέα Διαχείρισης Κτήματος Τατοΐου, σημειώνουμε ότι, στις σημερινές συνθήκες, επιβάλλεται η ενσωμάτωση του προβλεπόμενου από το π.δ. «Καθορισμός ζωνών προστασίας του ορεινού όγκου Πάρνηθας (Ν. Αττικής)» (ΦΕΚ 336/24.07.2007) νέου ν.π.ι.δ στον ήδη υφιστάμενο στον Φ.Δ. Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας. Τονίζουμε ότι ο εν λόγω Φορέας Διαχείρισης λειτουργεί από το 2006 και έχει να επιδείξει εξαιρετικά σημαντικό έργο και πολύ σημαντικές παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης του ορεινού όγκου της Πάρνηθας. Θεωρούμε υπερβολική την ύπαρξη και λειτουργία δυο διαφορετικών φορέων διαχείρισης εντός των ορίων του ίδιου ορεινού όγκου και απαραίτητη την ενιαία αντιμετώπιση των πρώην βασιλικών κτημάτων Τατοΐου ως τμήματος του βουνού και ως υποδομών που χρήζουν οικολογικά συμβατών και καινοτόμων χρήσεων. Επιπλέον, δεν είναι σαφές γιατί ο Πρόεδρος και τα μέλη Δ.Σ. του προτεινόμενου υπό ίδρυση νέου φορέα διαχείρισης θα αμείβονται.

Περισσότερες πληροφορίες:

Γιώργος Χασιώτης, Υπεύθυνος νομικής ομάδας, g.chasiotis@wwf.gr

Θεοδότη Νάντσου, Συντονίστρια περιβαλλοντικής πολιτικής, tnantsou@wwf.gr